

31 maart 2009, De Reehorst te Ede

Oogst

Loopbaanleren in het voortgezet onderwijs

Edith Vissers, Gert ten Hove

KPC Groep

Programma

The background of the slide features a large, stylized water splash in shades of light blue and white, set against a warm orange and yellow gradient. The splash is centered and creates a sense of movement and freshness. The text is overlaid on the left side of the splash.

- Introductie
- Loopbaanleren in VMBO
- Keuzebegeleiding in HAVO/VWO

Een kennismaking in tweetallen

- Wie ben ik, wat kan ik?
- Wat wil ik, wat drijft mij?
- Welk soort werk past bij mij?
- Wat wil ik ondernemen?
- Wie kan mij daarbij helpen?

Waarom loopbaanleren?

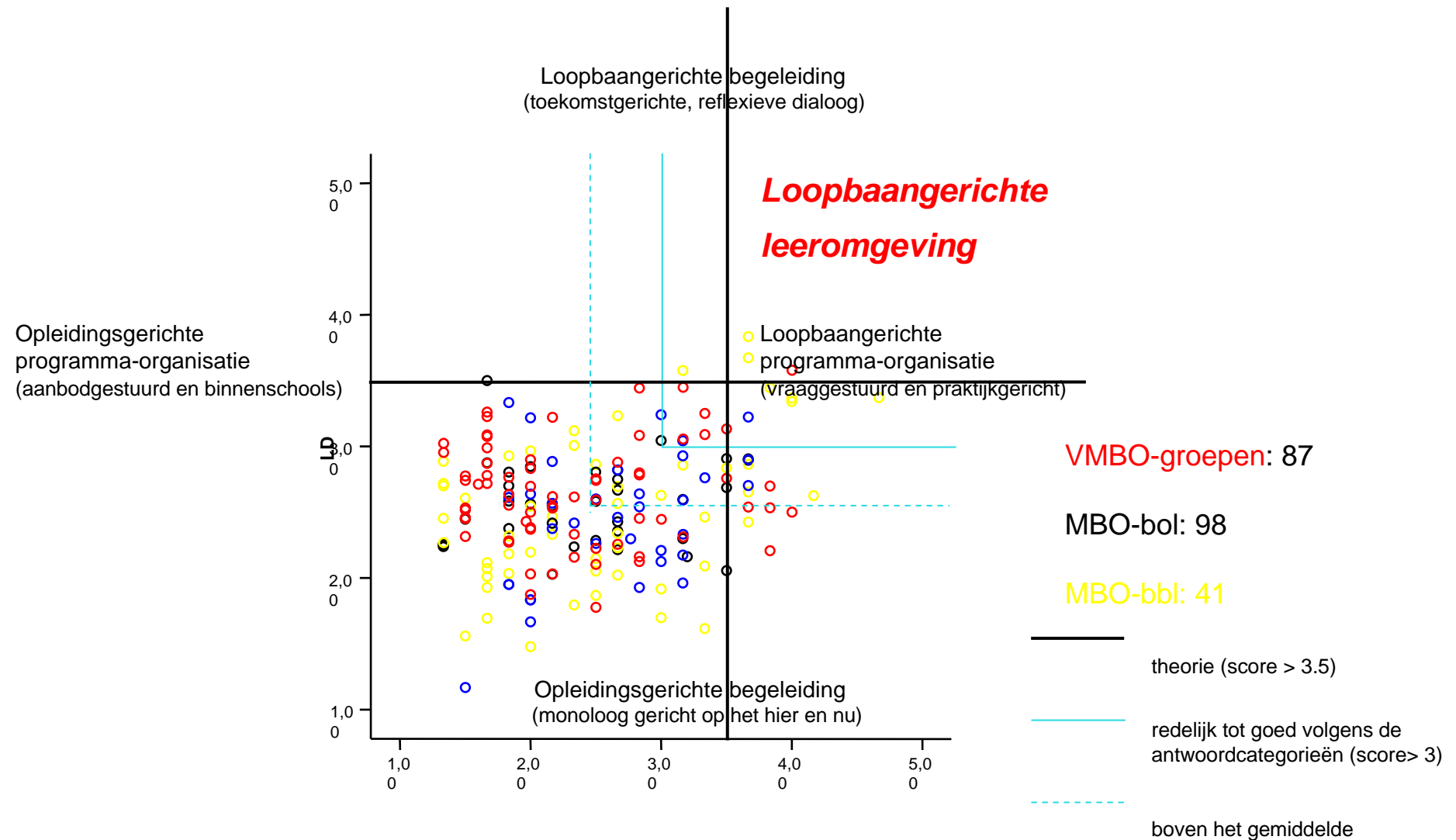
- De tevredenheid van leerlingen in het voortgezet onderwijs over LOB is laag en neemt af (van Oomen)
- De tevredenheid van studenten MBO over studieloopbaanbegeleiding is laag en neemt af (JOB)
- Goede loopbaanbegeleiding in het VMBO en MBO bestaat praktisch niet (Meijers, Kuijpers en Bakker)
- Op de vraag 'heeft u er in het afgelopen jaar over nagedacht om ander werk te zoeken dan het werk bij uw huidige werkgever?' antwoordt 51% ja! (TNO)

Wat is loopbaanleren?

- Leren in een praktijkgerichte leeromgeving met vraagsturing, waarbij de hele omgeving van de leerling betrokken is met als doel de eigen invloed op de loopbaanontwikkeling te vergroten

Loopbaanleren in Nederland

Basismodel Loopbaanleren in VMBO

Vijf loopbaancompetenties (Meijers en Kuijpers)

Wie ben ik, wat kan ik? ⇒ kwaliteitenreflectie

Wat wil ik, wat drijft mij? ⇒ motievenreflectie

Welk soort werk past bij mij? ⇒ werkexploratie

Wat wil ik worden? ⇒ loopbaansturing

Wie kan mij daarbij helpen? ⇒ netwerken

Aanvullende inzichten

A background image featuring a large, clear water drop falling into a pool of water, creating ripples. The scene is set against a light blue and white background with a curved white line separating it from a light orange area at the bottom right.

Experts vanuit vijftal VMBO-instellingen (september 2008)

- Herkennen het belang van het ontwikkelen van loopbaancompetenties
- Geven aan dat de uitdaging met name ligt in de inbedding in de onderwijsorganisatie
- Geven aan mogelijkheden te zien om een ontwikkeling door te maken
- Benadrukken dat het accent moet liggen op gedragsverandering bij docenten en begeleiders

Aanvullende inzichten

Vanuit onderzoek en literatuurstudie

- Het gevaar van reflectiedwang in het onderwijs (Luken)
- De ervaringen van leerlingen moeten geactiveerd worden (Amundson en Law)
- Grenservaringen (den Boer) en 'defining moments' (Law) leveren een belangrijke bijdrage aan de vorming van een beroepsidentiteit
- Hersenrijping verloopt bij pubers verschillend (Crone)

Opbrengst 2008

- Overzicht van interventies
- Interventies per loopbaancompetentie (ter inzage beschikbaar)

Vervolg van het project

Case studies bij een vijftal VMBO-instellingen

- Instellingen geven zelf aan welke loopbaancompetenties verder ontwikkeld worden
- Beproeven van interventies die bijdragen aan de beoogde competentie-ontwikkeling bij leerlingen
- Aandachtspunt: accent op gedragsverandering bij docenten om een goed loopbaangesprek te voeren

IK WIL NIET WETEN WAT IK LATER WORD

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

IK WIL WETEN WIE IK NU BEN

het broertje
van

Loesje

Loopbaanleren/Keuzeprocessen

Loopbaanleren VMBO

Leren in een praktijkgerichte leeromgeving met vraagsturing, waarbij de hele omgeving van de leerling betrokken is met als doel de eigen invloed op de loopbaanontwikkeling te vergroten

Keuzeprocessen HAVO-VWO

Welke rol speelt de omgeving van de leerling bij het maken van keuzes in zijn leeromgeving, en hoe kunnen we de bepalende rol van de onderwijsprofessional optimaliseren

Doelstelling 2008

Verwerven van kennis en inzicht over de factoren die een rol spelen bij het keuzeproces en de invloed van die factoren op dit keuzeproces

Wat wordt verstaan onder 'onderbenutting van talent' en hangt dit samen met onderpresteren en onderadviseren?

Zijn deze elementen van invloed op het keuzeproces van leerlingen?

**Keuzeprocessen begeleiden?
Onderpresteerders herkennen?
Wat levert dat nu op?**

SCHOOL

**UITEINDELIJK
WORD JE
TOCH**

WIE JE ZELF BENT

Loesje

WWW.LOESJE.NL

POSTBUS 1045
6801 BA ARNHEM

Onderpresteren

- 1 Noem drie signalen die wijzen op onderpresteren
- 2 Hoeveel onderpresterende leerlingen kent u die bij u op school zijn afgestroomd?
- 3 Welke toerusting heeft u gehad om onderpresteerders te begeleiden?
- 4 Noem twee interventies die uw school toepast bij onderpresterende leerlingen

Onderpresteren

A background image showing a water drop falling into a pool of water, creating ripples. The scene is set against a light blue and white background with a curved white border on the right side. The water is clear and the ripples are visible.

1 Signalen

2 Ken ze

3 Toerusting

4 Interventies

2009

Een bijdrage leveren aan:

- het tegengaan van onderpresteren van leerlingen
- optimale keuzebegeleiding door docenten
- het herkennen van het potentieel van de leerling
- het tegengaan van onderbenutting van talent

Door:

- vraagtechnieken
- observatietechnieken

Opbrengst:

- inzicht in de rol van de docent
- ontwikkeling professionele houding